

че това беше едно недоразумение, предизвикано от лъжливи източници и коментатори, както и поради липсата на единен фронт и ясно собствено кредо. Сега вече тези недоразумения отпадат едно след друго. С пурпурночервена вяра в бъдещето и неговите неизчерпаеми възможности ние с един замах отхвърляме всичко онова, което извън нас и в нас самите е било лошо, непотребно и вехто, и протягаме ръка към полската общественост. Ако смятате себе си за жив народ, а не народец, ако половинвековното робство още не е изсмукало гръбначния ви мозък, ако наистина сте народ на бъдещето, а не народ отживелица – ще ни последвате.

Призоваваме всички да предприемат единни, масови футуристични действия веднага след провъзгласяването на този манифест.

Краков, 20 април 1921 г.

Еднократно списание на футуристите
Jednodniówka futurystów

Превод от полски: **Моника Динева**
Редактор на превода: **Иван Вълев**



ВЛАДИСЛАВ СЕБИЛА (1902-1941), поет и критик, е виден представител на катастрофизма в полската поезия между двете световни войни. Роден е през 1902 г. в градчето Клобуцк край Ченстохова. Следвал е полонистика във Варшавския университет. Свързва се с литературната група "Квадрига" ("Kwadruga", бълг. "Колесница"), бил е редактор (1929-1931) на едноименното списание. Пътувал е в Италия и Франция, сътрудничил е на двуседмичника "Зет" ("Zet"), от 1933 г. е член на редколегията на "Знак" ("Znak"). Ръководил е отдела за критика на поезията в Полското радио (1935-1939). Участвал е активно в отбранителната война срещу хитлеризма. Убит от Съветската армия в Катин през 1941 г.

В поезията дебютира през 1927 г. с цикъла "Молитва" ("Modlitwa"), белязан с екзистенциално безпокойство и предчувствие за катастрофа на съвременната цивилизация. В подобен дух са и следващите му поетични книги: "Песни на плъхолова" ("Pieśni szczyrołapa", 1930), "Еготичен концерт" ("Koncert egotyyczny", 1934), "Картини на мисълта" ("Obrazy myśli", 1938). Неговата поезия се родее с философската лирика на Норвид. Себила се стреми към простота на формата и разбираемост. Неговите "Избрани стихове" се появяват дълго след смъртта му – през 1956 година.

Преводи на български език не са известни.

Иван Вълев

Władysław Sebyła**OGŁOSZENIE**

Obywatele!

Szczerów na świecie za wiele.

W biały dzień wyłażą ze śmietników

i ośmielają się swój pisk

podnosić do godności człowieczego krzyku.

Zamknąć im pysk!

Wczoraj na teatralnym placu zarznęły koguta.

(Taka ich buta.)

Wszędzie szczury.

Ubrały się w mundury,

sutanny i fraki,

a i w purpurze chodzi jaki taki.

Gryzą i niszczą wszystko, co im pod pysk wpadnie.

Na nic pułapki, zapadnie.

Zrą trawę na łąkach jak woły,

kupy trocin zostawiają z lasów.

Niedługo glob ziemski będzie taki goły

jak zadki dwuletnich bobasów.

Najwyższe góry, sięgające nieba,

gryzą jak bochny chleba.

Kurzem żelaznej rudy opylone pyski

nurzają w nafty wytryski.

A niech je ogarnie pragnienie,

żegnajcie, źródła, potoki, strumienie!

Wszystko wychłopcą po troszku –

wypiją ocean gorzki

i morza zielone od burzy,

potem i błoto z kałuży.

A kiedy suche będą morza, rzeki i potoki,

wpiją drobne siekacze w obłoki,

zanurzą zęby w zachodzące zorze

i z pysków wąsatych

w wyschły ocean i morze

zakapia krwi słonecznej purpurowe kwiaty!

.....

Владислав Себила

ОБЯВЛЕНИЕ

Граждани! Дами и господа!
Много са плъховете на света!
Скачат от сметниците всеки миг
и смеят на всичко отгоре
писъка си да представят
като достоен човешки вик.
Мутрата им да се затвори!
Вчера петел на площада заклали.
(Дръзки нахали!)
Всеки плъх главата си вири.
Те са облекли мундири,
раса и фракове елегантни,
а един – дори пурпурна мантия.
Ръфат и смилат всичко, каквото хванат.
Нито отровата действа, нито капанът.
Плюскат трева по поляните като телици,
а от горите остават след тях само трици:
земното кълбо тъй са налегнали те,
че скоро ще заприлича
на голо дупенце на дете.
И са нагризали като франзели
върховете, от сняг побелели.
В железните мини, в нефтените полета
пъхат гадините прашни нослета.
А пък и жаждата щом ги обземе –
сбогом, извори, ручей, водоеми!
Всичко докрай ще излочи
тази паплач пияна:
и моретата зелени,
и дори океана.
Щом пресъхнат моретата и реките,
те ще вбият във облаците резците,
ще засмучат залеза и зората
и от мутрата им космата
ще се стичат в океаните пресушени
капки от слънцето – яркочервени!

.....

Ja jestem szczurołapem, gram słodko na flecie,
chodzę, lunatyk nieba, po ogromnym świecie,
szczury tropię
i topię.

Gram kołysanki srebrne na siedmiu świetlistych tonach,
a szczury tańczą sennie na długich, złuszczonych ogonach
wsluchane w pluski fujarki,
toczą piskliwe pogwarki,
idą za mną – w takt fletu z wolna się kolebią –
i toną po jednym, powoli –
w czarnej, rodzajnej roli.
W moim złocistym niebie.



Станіслав Ігнаці Віткевіч, *Композиція*, 1922

Аз плъхолов съм, на флейта си свиря
и лунатично по целия свят
плъхове диря.
Свиря аз сребърни песни
на седем тона звънки,
а плъховете танцуват замаяни
и тананикат със писъци тънки,
сетне притихват сгушени,
в моята флейта заслушани.
И вървят те след мене –
в такта на флейтата чиста –
и всеки потъва, отива
в черноземната плодна нива.
В синевата златиста.

Превод от полски: **Иван Вълев**



Станислав Игнаци Виткевич, *Фантазия*, 1921-1922



Станислав Игнаци Виткевич, *Композиция със спящо момиче*, 1920